

For første gang er der skrevet en dansk bog om høj begavelse, der er målrettet personale, der har med børn i førskolealderen at gøre. Det er en del af en omsiggribende udbredelse af viden om identifikation, forståelse og stimulering af højtbegavede mennesker, som er taget til over de seneste fem år. Der er stigende fokus på og forståelse af udviklingsforløb og differentieringsbehov, og det er vældigt tiltrængt.

Bogens ærinde er at give mulighed for at input til at sikre, at også de højtbegavede børn får relevante udviklingsmuligheder og gode betingelser for trivsel. Forfatteren skriver det så rammende: "At holde et højtbegavet barns udvikling tilbage svarer til at bede et barn om at sætte sig ned, når det er begyndt at øve sig på at gå".

Indledningsvist er nødvendigheden af bogen beskrevet fra forfatterens synspunkt, og det bliver dermed tydeligt, hvad ambitionen med bogen er. Der er et separat afsnit, som vedrører testning af børn i førskolealderen, som dog desværre er faktisk misvisende om f.eks. en udpræget usikkerhed ved testning af førskolebørn, hvilket ikke harmonerer med studier på testområdet, der viser god korrelation mellem IQ-score på f.eks. WPPSI og WISC. De manglende henvisninger gør tilmed, at afsnittet fremstår postulatpræget.

Der er en opfordring til, at man inden testning først afprøver forskellige relevante, pædagogiske tiltag. En testning vil dog kunne bidrage til at identificere, hvilket pædagogiske tiltag, der kan være relevante, samt bidrage til at barnet forstås ud fra dets aktuelle funktionsniveau.

Kapitel et forsynes læseren med en relevant liste over ord og begreber, der er anvendt i bogen. For nemhedens skyld er de oplyst alfabetisk. Normalvis ville en sådan ordbog befinde sig i et appendiks sidst i bogen, men er velplaceret som introduktion, da der er behov for begrebsafklaring, før emnet udbredes. Det ville være oplagt at spørge en gruppe pædagoger, om de efter læsning af bogen oplever listen som dækkende. Listen fremstår desværre ikke konsekvent, og der er nogle fejl, som sniger sig ind hist og pist. Et eksempel er, at WISC-IV fremdrages som en af de mest anvendte tests i dag, hvilket ikke er korrekt. Der har i mange år været en nyere udgave på gaden, nemlig WISC-V.

Kapitel to beskriver generelt om høj begavelse, men er i højere grad en fortsættelse af introduktionen, og kunne med fordel have været sammenskrivet i en objektiv introduktion.

Kapitel tre er et kort kapitel, som handler om de alleryngste børn. Det indeholder lister og skema, som er lettilgængelige. Kapitlet har en vigtig passage omkring den positive versus den negative beskrivelse af barnet samt vigtigheden af at lytte til forældrene. Der er også en udmærket beskrivelse af overgangen fra hjemmepasning til institution eller dagpleje.

Kapitel fire handler om de yngre børn, og giver både tjeklister og rigtigt gode forslag til, hvordan man kan stimulere det højtbegavede barn gennem leg og aktiviteter. Det er velskrevet, vældigt inspirerende og brugbart. Afslutningsvis er der gode råd til overgang mellem hjem eller vuggestue/dagpleje til børnehave.

Kapitel fem handler om de ældre børn i dagtilbud, og det er det mest udførligt skrevne kapitel. Det udfolder tjeklisten for højtbegavede børn i aldersgruppen 3-6 år, og er naturligvis mere omfangsrigt, eftersom den sproglige interaktion og social interaktion med de andre børn på stuen vil fylde mere. Der er flere tegn og flere muligheder for at differentiere i hverdagen. Der er vigtige belysninger af adfærd hvor barnet argumenterer, er insisterende, regelbunden m.v., som giver et praktisk indblik i, hvordan barnet kan forstås og tilgås af den voksne. Der er forslag til refleksioner og ræsonnerings-øvelser, og såvel Blooms taksonomi som de Bonos tænkehatter kommer i spil på interessant vis. Der er også en særdeles relevant passage om, hvordan man en gang i mellem kan hjælpe barnet med at få samling på sig selv og sætte farten lidt ned. Afslutningsvis beskrives gode råd til overgangen til SFO eller skole.

Kapitel seks ser på diagnoser og præmisser, som de typisk kan komme til udtryk hos højtbegavede børn. Det er enormt relevant, da der er udpræget tendens til at fejltolke høj begavelse som en psykiatrisk problemstilling (f.eks. autisme eller opmærksomhedsforstyrrelse).

Kapitel syv skaber overblik over dialogen med forældre og mellem kolleger i dagtilbuddet ud fra Burchs kompetencemodel, hvilket fungerer godt og kan skabe indsigt hos pædagogen i eget og andre voksnes kompetenceniveau i forhold til forståelsen af høj begavelse.

Kapitel otte differentierer i de forskellige niveauer for høj begavelse, og her kobles mere specifikke kendetegn på de forskellige alderstrin sammen med de forskellige niveauer for høj begavelse, hvilket tydeliggør at man ikke bare et "højtbegavet", men at der også indenfor denne gruppe er varians.

Kapitel ni giver et kort indblik i forskning og teori bag høj begavelse og det store, dybe hul af manglende dansk forskning.

Alt i alt er det relevant en bog, som er god på den praktiske side, men som mangler noget på den teoretiske del. For målgruppen vil det formentligt være tilstrækkelig viden på teoretisk plan, og den kan derfor anbefales, med forbehold for de tidligere angivne betænkeligheder, til pædagoger og personale i dagtilbud.